

A Catalunya, durant la República votaven a cada elecció, a favor de la candidatura més vermella per tal de precipitar la caiguda del règim. És una manera tràgica de confessar la pròpia debilitat, un procediment d'una espantosa eficàcia anarquista. En esclatar la ~~xxxxxx~~ revolució molts d'aquests homes foren les víctimes de la primera jornada.

El general Primo de Rivera deia: "governar és molestar".
I no ho deia per planyer-se que l'home de govern es vegi
sovint obligar a oposar-se als capritxos de la gent. Ho
deia en el sentit pejoratiu de la frase, com si formulés
tot un programa. Sort que entre la teoria i la pràctica
no hi havia relació de conseqüència, perquè el general era
un bon home.

El dia que vaig conèixer el conseller de la Generalitat de Catalunya Josep Demàs, durant l'entrevista li fou comunicat per telèfon que acabava de ser detingut un aristòcrata. En demanar~~xx~~ jo per les causes de la detenció, el conseller em respongué que l'aristòcrata era monàrquic. Veient que aquesta raó no em convenia em va dir somrient que li havien estat trobades algunes armes...unes armes dels segles XVII XVIII en unes panòplies. I m'anuncià que per a refredar el monarquisme del marquès el tindria uns quants dies a la presó.

Jo vaig contestat que aquestes facilitats que es donaven per anar a la presó m'esgarrifaven. Que cada acte d'arbitrarietat que es fa des del poder és un capital de violència incògnit a nom de l'adversari. I vindrà dia que l'adversari -vaig dir- us en farà pagar el cent per cent.

El conseller va somriure olímpicament, però menys de dos mesos després fugia per una claveguera. I en esclatar la guerra civil, la FAI el volia assassinar. I si ara entrés

a Espanya, els militars l'afusellarien.

Revisant la literatura primitiva dels pares del falangisme no costaria res de demostrar que és obra d'uns dillettanti, tan evident és la barreja d'influències. En ella hi ha molta literatura d'accent bíblic, algunes espurnes de vocabulari maçònic, com allò dels "luceros", i una barreja de hitlerisme, de corporativisme i de feixisme italià, tot plegat presidit per la bandera vermella i negra dels anarquistes.

Francament, per categòric que sigui el decret em costa de veure que aquest "cocktail" tingué res de tradicionalista.

Examinant la política dels governs europeus envers Espanya arribareu al convenciment que el que més ens coneix és l'Anglaterra. Alemanya descobreix en nosaltres molta cosa de brutal. Per a França, i sobretot per a Itàlia, som un enigma.

Voleu una altra prova del mal que fa a Espanya la còpia de les idees i fets de l'estranger?

El dia 30 de juny de 1934 hi hagué, a l'Alemanya hitleriana, l'assassinat a domicili de Von Roem, el general Schleicher i molts d'altres. Aquest fet va tenir molta transcendència a Espanya. Esquerres i dretes veien en l'assassinat per sorpresa una arma formidable. Dient només mitja veritat vaig publicat un article sobre aquest estat d'opinió i la força de contagi de la violència. Els fets d'octubre del mateix any demostraren que les esquerres havien meditat sobre l'atemptat a domicili. Al Govern Civil de Barcelona es va trobar una llista negra.

Abans de la guerra civil dretes i esquerres pensaven en l'eficàcia de les detencions per sorpresa, seguides d'assassinat.

Entre el projecte de les dretes i el de les esquerres hi havia un punt de diferència. Si a Madrid i a Barcelona el cop d'estat militar hagúés donat la victòria immediata a les dretes, hauria caigut una sel·lecció d'homes de dreta que en algun aspecte o altre divergien dels punts de vista dels més violents.

Si sembreu idees feixistes us maixeran banderes italianes i alemanyes.
Si sembreu idees comunistes us maixeran idees russes. I, naturalment,
haureu ~~xx~~hipotecat el país. Aquesta és una veritat que no pot fallar.

Després de la catàstrofe de la guerra civil és molt reduït el nombre de persones que conservin ~~x~~la serenitat i sàpiguen descobrir una mica de llum entre les tenebres.

La importació de idees i fórmules estrangeres va arribar, abans de la guerra civil, a ésser una veritable calamitat. Entre altres receptes hi havia la de la "marxa sobre Roma", que traduïda a l'espanyol era una fulminant "marxa sobre Madrid". A les penyes polítiques, tant de dretax com d'esquerra, es parlava, un parell de mesos abans de la guerra, de la "marxa sobre Madrid" que la censura barcelonina no va deixar passar. Jo deïa que, en general, els caps d'estat es donaven de dintre a fora de la capital, i no de fora a dintre. Deïa també que en l'art italià ni ha no sé què d'innefable i d'introdúible i que en la política italiana podïa haver-hi molt art de jocx de mans. L'article acabava dient que no tenïa res d'original pensar en un segon cavall de Troia, i que era molt més original prendre l'actitud de registrar en aquella hora, aquest rumor com a fet històric.

Com que crec que s'escriurà molt sobre aquesta Marxa sobre Madrid he volgut fer memòria del seu origen per a recalcar el mal que ha fet la importació d'idees estrangeres.

A l'Espanya roja el diner corria a torrentades. I tant els saquejadors com els afàccionats a afers tèrvols o a afers legítims guardaran d'aquella època, durant tota la vida, un record grandiós.

En matèria de sort, Franco sembla un home comparable a Mussòlini, Hitler o Stalin. Segurament ell no es proposava pas ésser el capdill, però els atzars dela guerra eliminaren tots els altres capdills possibles: Sanjurjo, Mola i José Antonio Primo de Rivera. Fins en el xxx fet de portar un nom de dues síl.labes ha tingut una grandíssima sort. Un nom de tres síl.labes hauria estat incòmode i un nom de quatre intolerable, Imagineu: Cabanelles, Cabanelles, Cabanelles, o Espartero, Espartero, Espartero. El senyor Mussolini ha salvat la dificultat amb la paraula "Duce", una magnífica troballa. A Espanya, Gil Robles havia portat la paraula "jefe", que no és pas molt bona. No és gaire millor el mot "caudillo". No és un mot de repetició. Però el nom Franco s'alsa com una bandera i pica com una arma automàtica.

En què s'assembla Alfons XIII amb el faraó Tutankamón? En que tots Aes que contribuïen a pertorbar la tranquil·litat del faraó, entrant a la seva tomba, moriren al cap de poc temps. I en que tots els que signaren el manifest de la República o que formaren els governs republicans duraren poc i acabaren malament i en ridícol.

La intervenció militar d'Itàlia a la guerra civil espanyola no ha fet, entre l'exercit espanyol, cap admirador d'Itàlia. Tota l'admiració dels militars espanyols -i no és difícil de comprovar aquest fet- l'han acaparada els alemanys. Si, a hores d'ara (començaments de 1940) la política exterior d'Alemanya no conjugues amb la d'Alemanya, els italians, malgrat la intervenció en la guerra civil espanyola, no tindrien cap influència a Espanya. És dur, però és així.

Tot el material d'agitació que ha produït la guerra civil, tant la doctrina del feixisme com la del comunisme, i tant el cerimonial de l'una com de l'altra d'aquestes dues ideologies foren importats de l'estranger i estampats sobre aquesta pobre Espanya com sobre la pell d'una futura víctima. Hem vist, abans de la guerra, punys enlaire i mans enlaire, hem vist la competència de reunions monstres, hem sentit el "jefe, jefe, jefe!" i hem vist un retrat gegantsc de Gil Robles a la Puerta del Sol.

Sobretot no crideu! La cosa més ofensiva de la República és que era un règim de cridaires.

La popularitat i el prestigi de Manuel Azaña eren immenses, entre les esquet
querres, durant els primers anys de la República. Per això és tan
impressionant, tan tràgica, la solitud en que fôu deixat quan fou
president de la República, a l'hora de la guerra civil. No conec en
cap literatura un suplici, un càstig com aquest. Si aquest home és una mica
sensible havia de patir horriblement. Entre tots els personatges de la
guerra no n'hi ha un de més responsable i a la vegada més negatiu que
ell, cap que sobreixi tant com ell i que faci tan fàstig com ell. A
aquest condemnat no el podia redimir ni la victòria,

A Espanya, una ideologia estrangera en crida sempre una altra,
també estrangera. En aquest aspecte, Espanya sembla condemnada a no
inventar mai res, a l'esterilitat perpètua.

Ni els energúmens d'esquerra ni els energúmens de dreta poden fer la felicitat del país.

Volldria equivocar-me, però em temo que quan es clogui el perill franquista ens exposem a sofrir una onada d'antimilitarisme amb tot el que això significa. Aquest serà el punt més delicat del règim de transmissió.

Tan extravagant i tan perillós és l'antimilitarisme com el militarisme. A Espanya, la política va com un pèndol de l'un a l'altre d'aquests extrems. I no es troba mai el punt dolç. perquè la virtut, encara que ————— digui que es complau a viure entre dos extrems, no diu pas que sigui filla de dos vicis.

Molts burgesos que havien anat sempre a missa deixaren d'anar-hi en proclamar-se la República. Eren els que creien que les creences religioses els farien nosa per sortir definitivament de l'anonimat i fer una carrera política, els que es vendrien qualsevol idea per un plat de llenties. Aquests dèbils mentals, o 'feren comèdia abans de la República o durant la República. Moltsíssims d'aquests homes de tan defectuosa construcció moral i intel.lectual varem ocupar elevats càrregs. Passeu llista i en descobrireu a dotzenes d'aquests infeliços. I també descobrireu que per obtenir una situació burocràtica o una acta de diputat o regidor fou precís subscriure l'acta d'entrada a la lògia maçònica. Aquests homes són els principals responsables de la guerra civil.

Si l'Espanya Blanca no hagués assassinat, la seva guerra quedaria molt pura.

Sense tenir en compte els mòbils de la vanitat o l'ambició, el desig de figurar o de situar-se, és impossible explicar-se la traició dels molts burgesos que figuraven en els partits del Front Popular dutant la República i durant la guerra civil.

Els partits esquerrans de Catalunya varen considerar sempre els catòlics com uns ciutadans que no mereixien cap respecte. Els assassinats de religiosos comesos durant la guerra civil varen descobrir el fons del ~~x~~ pensament ~~x~~ d'aquests esquerrans. Si haguessin estat catalanistes com deien no haurien pretingut restringir el ~~xxxxxxx~~ catalanisme ni fer-lo sinònim d'anticatolicisme.

Els bascos no varen ~~xxxxx~~ cometre aquest error no aquests crims. Per això gaudeixen de tanta consideració arreu del món.

Hi ha una cosa pitjor que la tirania: l'anarquia.

Espanya ho ha resolt mai cap problema de llibertat. Per això va perdre, d'una a una, totes les colònies.

Durant la guerra civil els que de l'Espanya Roja havien passat a l'Espanya Blanca deien que si es fés un plebiscit a les dues Espanyes, a la Blanca guanyaria Negrín i a la Roja, Franco.

Els païssos com Espanya que han sofert el comunisme i el feixisme han arribat al convenciment que aquests règims són germans bessons.

I si aquests bessons s'odien tant és de tant que s'assemblen; i perquè s'assemblen es fan la competència.

Durant la Dictadura del general Primo de Rivera i el règim del general Franco l'orde públic ha funcionat com un bon rellotge. En cada una d'aquestes èpoques es va arribat a perdre la noció dels atemptats.

Per trist que sigui subratllar-ho ni la Monarquia, ni la República poden dir el mateix.

No hi ha protestants a Espanya, però hi ha molts indiferents en matèria religiosa i també molts renegats. Aquest fet crea una situació molt curiosa: en les crítiques, campanyes i persecucions contra ~~xxxxxxxixxxxx~~ l'Església, els indiferents i els renegats hi posen més passió que els protestants d'altres ~~països~~ països. Quan els desertors cremen una església ho fan com si fos la seva església, i quan assassinen dirieu que ho fan perquè la víctima és el seu capellà, llur autoritat moral directa. A vegades sembla que aquest furor, certament diabòlic, vulgui tenir una pretenció reformadora i purificadora. Per això són més nombrosos els que es diuen anticlericals que els que es diuen anticatòlics encara que a la hora de predicar el crim o d'executar-lo aquesta distinció no atenui l'homicidi.

Potser totes aquestes consideracions ens ajudin a comprendre aquest misteri espanyol que des del segle XIX periòdicament incèn dia temples i assassina religiosos.

Són molts que la consideren tan seva l'Església que un dia en perseguit que, en un futur més o menys pròxim o a l'hora de la

mort, tornen a l'Església. Molts que criden, incendien o assassinen
no es voldrien pas tancar cap porta. Tot això és molt espanyol.

Al camp de treball de Concabella, els rojos, per cada home que fugia n'afusellaven catorze; els altre quatre del rengle del fugitiu, els cinc del rengle del davant i els cinc del rengle del darrera. I cada cop que es demanava un grup de voluntaris per formar el piquet d'execució s'oferien sempre els aragonesos. És una cosa trista però certa. I això que entre els militars rojos de Concabella encarregats de la vigilància dels presoners blancs n'hi havia de totes les regions d'Espanya.

He trobat pocs espanyols que a l'hora del "mea culpa" no piquin sobre el pit de l'adversari. En tot cas, l'enemic polític és sempre l'autor del "màxima culpa". I el "mea máxima culpa" es converteix en el "tua máxima culpa".

Abans de la guerra civil en molts despatxos parroquials hi havia el retrat del Papa regnant. Després de la guerra civil a quasi totes ~~les~~ rectories hi havia el retrat del general cap de l'Estat substituint el del Papa.

L'Estat nacional-sindicalista es diu totalitari, però el fet és que aquest Estat no controla ni el deu per cent del que necessita un home per menjar. El noranta per cent dels queviures està a mans dels estraperlistes, i àdhuc el Fiscal de taxes menja d'estraperlo. A les presons de la província hi ha centenars de dones que han estat trobades pels trens o anant a peu per les carreteres portant una coixinera de moresc. El petit estraperlista, el que fa estraperlo perquè no té feina o no té menjar, va a la presó. El gros estraperlista es passeja com un magnat. Aquest estiu de 1942 el meu moliner s'ha comprat un automòbil. Abans de la guerra era un pobre; ara és milionari. I com que no se'n creu res d'això que diuen els falangistes que el capitalisme és l'enemic número 1, preté ésser alcalde i cap de Falange. Cada mes va a Barcelona i fa bacanals que duren tres o quatre dies i costen més d'un miler de duros. És partidari del falangisme, del nacional-socialisme i de tots els feixismes, i sobretot de l'Estat totalitari. Per això compta amb l'agraïda simpatia del meu senyor rector. Dir que el poble odia el moliner seria injust. El poble no l'odia : li té enveja. Naturalment l'opinió de les trenta quatre famílies de la vila que no tenen blat és molt distinta. Creuen que el moliner és un afanador. Una

mare de família que no té blat em deia que amb el que malgasta aquest home en dones i fartaneres menjarien pa totes 34 famílies. Segurament té raó.

El partit lerrouxista és una concepció genial que enaltirà sempre l'instint polític del seu fundador.

Les bases d'aquesta ideologia són polidíssimes i no en té dues, sinó tres. I són: l'estraperlisme, el maçonisme i el "Viva España". L'estraperlisme és invariable i funciona en totes ~~des~~ situacions. El maçonisme evita a la majòria dels lerrouxistes, als que no es desvien de la sana ~~doctrina~~ doctrina del partit deixant-se seduir per extremismes de dreta o d'esquerra, ésser assassinats pels rojos. El "Viva España", que el senyor Lerroux tenia tan prompte i estentori, evita ésser assassinat pels blancs i dona una patent de patriotisme que serveix de fulla de parra a l'estraperlo. Amb un nom o amb un altre, en triomfo en somert, el lerrouxisme és immortal. I a més de ser un partit general espanyol, el "Viva España" li dona un segell que el fa invulnerable quan pren una característica regional. En una paraula: el lerrouxisme és un partit essencialment situacionista, que pot ésser considerat dretà o esquerrà, segons les circumstàncies.

Formarien una llista interminable les persones assassinades a l'Es-panya roja que tenien els antecedents següents: aliadòfils durant la Guerra Mundial de 1914-18; adversaris de la Dictadura militar del general Primo de Rivera; republicans i autonòmistes durant la República. Foren assassinats perquè tenien indústries o terres o perquè eren catòlics. Això no ho pot negar ningú.

Espanya som els espanyols. Per això, quan algú crida "¡Viva España!" penso amb els espanyols i amb els assassins de cada banda i no hi puc fer-hi més. Responc amb reserves mentals.

És tan trist com vulgueu, però a Espanya els pobres no poden formar part d'un partit de dreta perquè desgraciadament els partits de dreta són agrupacions d'escanyapobres que s'oposen sempre a l'augment dels jornals.

La República es va extenuar xerrant. Als seus Parlaments les esquerres burgeses hi tenien majoria, però devien els vots als extremistes. I, naturalment, les esquerres burgeses no varen tenir la intel·ligència ni el coratge de portar a la llei el que havien promès en els mítans i els diaris. No veient-se amb capacitat de fer una revolució legal varen induir al poble a que la fés pel seu compte. Aquest és el mecanisme que va portar la guerra civil.

Des de la guerra civil, les esquerres burgeses han passat a ésser una minoria. Per governar necessiten la col.laboració dels partits marxistes ó dels anarquistes.

Abans de la revolució aquests partits no tenien personalitat electoral. La República va pujar amb els vots dels extremistes.

L'únic punt de coincidència, la clau de volta, entre les esquerres burgeses i els partits marxistes i anarquista, és l'anticatolicisme. I quan les esquerres burgeses es veuen atacades de timidesa i de reaccionarisme accentuen la nota antireligiosa. I venen llavors els assassinats de sacerdots i laics i els incendis d'esglésies.

És difícil oblidar que, mentre a l'Espanya Roja s'assassinava, els intel·lectuals rojos de les altes esferes de Madrid i eslav del departament de Cultura de la Universitat de Barcelona feien veure que no ho veien. A aquesta gent, en els amagatalls dels intel·lectuals catalans perseguits a mort, els deien "la Pudor" perquè eren com una emanació sempre ofensiva del Front Popular del qual, com la fetor, n'eren un efecte, una personalitat dependent. Emboscada covardament en càrrecs ben retribuïts, la Pudor contemplava amb indiferència els incendis de monuments i l'assassinat de la flor del país. I és ben insignificant el que la Pudor va salvar al costat del que es va destruir. Sempre amatent a signar manifestos antifeixistes que equivalien a una absolució general i tenien la piadosa intenció de conservar els càrrecs, la Pudor no va fer ni un crit ni un gest davant del crim.

En aquesta qüestió no hi ha paral·lelisme possible amb l'Espanya Blanca. Durant molt temps, en el període fort dels assassinats, no hi havia organització estatal, i els intel·lectuals vivien dispersats i sense connexió amb els ressorts del ~~podere~~ govern.

Cap govern monàrquic o republicà s'havia permès ficar-se dintre l'Església com ho ha fet el Govern de Franco, imposant el catecisme en castellà, prohibint predicar en català i multant els sacerdots que i infringien aquestes ordres. Si els lliberals de la monarquia o els republicans haguessin intentat semblant cosa, la protesta hauria estat terrible. Espanya podia fer tot això perquè llavors Alemanya i Itàlia feien pitjor.

La lliberació hauria tingut pleníssim sentit si en els moments de la victòria els catalans no haguessin topat amb la dolorosa sorpresa de sentir-nos tractats de "perros catalanes".

En plena guerra civil l'arquebisbe de Burgos no s'estava d'insultar amb aquesta frase els sacerdots catalans que demanaven refugi a la seva diocessi. És dolorós haver-ho de dir, però potser seria pitjor que, tot calçant-ho, es pogués repetir una violència com aquesta.

Cregueu que el vici nacional d'Espanya és la manca de caritat.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

A l'Espanya Blanca els serveis d'hospitalització de ferits de guerra eren perfectes. El trasllat de ferits en ambulàncies i trens sanitaris era rapidíssim i afectava a blancs i rojos. Als hospitals ~~hi~~ hi havia comissaris polítics ni polls. L'assistència mèdica era immillorable i l'alimentació de primer ordre. Les infermeres tan admirables com les monjes. Als hospitals de convalescents l'ordre era perfecte i la cuina esplàndida.

Els hospitals rojos foren sempre una cosa espantosa, mancats de caritat però plens de brutícia. I com que hi havia comissari polític i aquest generalment era persona non grata tothom feia sabotatge, com a tot arreu de l'Espanya Roja. Els hospitals rojos eren fàbriques de mutilats. La immensa majoria dels mutilats de guerra que corren per Espanya han sortit dels hospitals rojos. Sense motiu es tallava un braç o una cama i els peus gelats eren sistemàticament amputats. En aquests hospitals la mortalitat era espantosa. Eren un veritable crim els hospitals rojos, un crim tan repugnant com el de les presons clandestines. Per fer-los més abjectes, la major part d'infermeres practicava l'amor lliure.

Hi ha a Espanya tants pobres, i entre els pobres n'hi ha de tan abandonats, que hom arriba a mirar els rics amb sospita.

En els antics catecismes el "credo" deia: "crec en la Santa Mare Església catòlica, apostòlica, romana". D'alguns catecismes publicats quan essent ministre d'Estat el senyor Serrano Sunyer anava a Roma i no visitava el Papa n'ha desaparegut la paraula "romana". El senyor Serrano Sunyer sembla que hauria volgut que l'Església espanyola fos toledana. Li va costar tant al govern falangista entendre's amb la Santa Seu!

És un fet d'innegable valor polític i social que a la ciutat de Madrid hi hagués ~~xxx~~ molts més assassinats -potser tres vegades més- que a tot Catalunya.

En alguns llibres escolars de tipus falangista dedicats a biografies d'espanyola il.lustres els catalans figuren com a nascuts en "las regiones de levante" .

En tot moment, tant durant la guerra civil, com després, hi ha hagut entre els Blancs un immens nombre de persones que han condemnat els assassinats.

Entre les dirigents i el públic roig és difícil trobar que els condemnin. Aquest és el fet diferencial entre blancs i rojos. D'assassins en potència que es revolcaven de gust en la sang que ells

(símbol així)

Hi havia potser un altre sistema de repressió contra els incendis d'esglésies i convents que consistia a imposar als pobles, viles o ciutats d'incendiariis un segell de càstig pel servei interior de correus que podria, al principi, ésser del mateix preu que el franqueix d'una carta. Direu que aquest càstic afectaria ben poc als incendiariis. No ho cregueu. N'hi ha molts que no se'n donen pas vergonya de l'incendi de l'església del seu poble. És clar que l'impost d'una pesseta d'implement sobre l'entrada del cine potser faria més efecte. Si l'església és un patrimoni col.lectiu adhuc dals que no en necessiten, però poden necessitar-ne és just que la indemnització de càstig sigui col.lectiva. Seria una manera d'explicar al poble que és poc civilitzat.

S'hauria de trobar un sistema, que el cas de desordres evités l'epidèmia d'incendis d'esglésies, perquè per aquest camí dintre un segle ens quedarem sense patrimoni artístic i religiós. A Palestina, els àrabs, amb raó o sense, castiguen els jueus amb l'incendi o demolició de llurs cases. Si un assassinat es castiga amb la pèrdua de la vida no seria pas injust que segons la teoria de dent per dent, un incendi es castigues amb un altre incendi. Les confiscacions són inoperants perquè un canvi de règim les deixa sense efecte. Si són en un país d'incendiàries bé cal trobar un sistema de defensa. L'incendi de la casa de propietat o del mobiliari d'un pis, en el cas que l'individu a qui calgués castigar habités en casa de lloguer potser frenaria els incendiàries. Si el general Franco hagués fet una depressió en aquest sentit, castigant, poble per poble, els incendiàries i fent el mateix a les grans ciutats s'hauria establert un precedent i el furor incendiari s'hauria aplacat potser per molt de temps.

No digueu que el procediment sigui injust ni que sigui bàrbar. La defensa de la societat requereix mesures adequades. Si els pobles més civilitzats accepten la pena de mort per protegir la vida de la gent, en un país d'incendiàries cal respondre, unmediatament si es pot, o bé

dintre d'anys amb altres incendis. El sistema no és pas impracticable. A Barcelona, a Madrid, la repressió no hauria pas arribat a més enllà de l'incendi d'un centenar de cases de propietat o dels mobles i roba d'un miler de pisos. I en una gran capital cent cases cremades no signifiquen res. Caldria advertir amb temps les companyies d'assegurances.

Liquidar la guerra civil és necessari, però també ho és prevenir-se contra les formes tradicionals de les nostres guerres civils. Cal no estar en inferioritat d'armes davant de qualsevol contingència.

Un observador molt agut, que de l'Espanya roja s'havia passat a l'Espanya Blanca, posava a la gent aquesta endevinalla:

-Quin és el país que s'assembla a l'Espanya Roja?

Uns deien que era Rússia, altres Mèxic. Els més ben informats responien:

-L'Espanya Blanca.

L'escopetada d'aquesta resposta és falsa. Ja és important que s'assassinés tant a l'Espanya Roja com a l'Espanya Blanca, però a l'Espanya Blanca els que no eren rojos vivien completament tranquils, cosa que a l'Espanya Roja no vivien tranquils ni els rojos. A l'Espanya Roja hi havia milicians i a l'Espanya Blanca soldats. A l'Espanya Roja no es menjava i a l'Espanya Blanca es menjava. A l'Espanya Blanca les esglésies eren obertes; a l'Espanya Roja tancades, més ben dit, cremades.

Tots els partits burgesos de l'Espanya Roja +els bascos descomptats-
varen donar un considerable nombre d'assassins.

Però la gent d'aquests partits, especialment la més influent, va ser
el principal aliment de la "quinta columna".

A Falange se li va donar com a botí de guerra la facultat de restringir tota mena d'equips professionals eliminant tots els experts que poguessin fer nosa. Les depuracions i els qualificatius de "rojo" i "separatista" serviren per arreconar multitud d'homes intel·ligents de dreta i d'esquerra, presents a Espanya o emigrats que poden anar amb el cap ben alt. Un examen fictici servia per fer batxiller un feixista, per fer-ne un advocat o un metge. Aquesta tàctica ha afamat a milers de famílies, ha fet impossible la reconciliació, ha significat l'estraperlització de la cultura i ha submergit el país en la mediocritat.

La guerra civil espanyola sembla una guerra de religió. S'invocava i evocava continuament el nom de Déu, el Sant Nom de Déu, tant a l'Espanya Blanca com a l'Espanya Roja. Segurament en els temps moderns no hi ha un altre cas de fe en l'existència de Déu com aquest. La guerra d'Espanya, més que una guerra social, semblava una guerra teològica. Entre la flor dels exèrcits blancs hi havia un entusiasme de guerra bíblica. Si entre els soldats nacionals n'hi havia que blasfemaven, aquests eren rojos que per qüestions geogràfiques lluitaven amb els blancs. En canvi els rojos perseguïen el nom de Déu i els esborraven de tot arreu. Les salutacions "Déu Vos guard" i "Adeusiau" i el "Jesús" que dieu quan algú fa un esternut, foren substituïts per "salut". Un "Déu vos guard" valia la detenció immediata. Hi havia en la zona roja, molts infelissos que blasfemaven continuament per esquivar la sospita del feixista. Els noms dels pobles que són noms de sants, els sants patrons de la població, foren canviats, creant una confusió ~~xxxxixkx~~ enorme.

És doncs naturalíssim que en la nostra guerra, Déu es declarés belligerant. És un fet impressionant que a l'Espanya Roja i a l'Espanya Blanca els catòlics diguessin: "Això és una guerra contra Déu, i Déu

no pot perdre". Potser no mereixien guanyar, però Déu no volgué perdre .
Se l'havia invocat molt i se l'havia blasfemat massa.

Fou doncs una guerra de religió la nostra guerra civil, una guerra amb crims a cada banda, una guerra molt impura com totes les coses humanes, però, fet i fet, una guerra de religió amb setze mil sacerdots, religiosos i onze bisbes assassinats i milers d'esglésies incendiades.

Aquest caràcter de guerra de religió que va tenir la nostra guerra civil no l'obliden molts estrangers que voldrien que els rojos tornessin i ens governessin.

Les tropes de l'Espanya Roja menjaven malíssimament; en canvi als fronts de l'Espanya Blanca es menjava magníficament. És evident que a la zona roja hi havia menys menjar que a la zona blanca, però aquest menjar, administrat pels blancs, hauria estat suficient. I si la zona industrial hagués estat administrada pels nacionals haurien guanyat la guerra que els rojos, tot i tenint-la, varen perdre.

A l'Espanya Blanca hi havia molts miracles de bona administració que un any després de la victòria resultaven inexplicables.

Una feina a fer: deshonrar la guerra civil.

Amb el patrimoni polític, diplomàtic, militar i econòmic de l'Espanya Roja es podia fer una guerra de cent anys. Al cap de dos anys i mig, de tot això no en quedava res.

En canvi els Blancs, en esclatar la guerra, no comptaven amb la màquina estatal ni amb quinze cèntims per tirar una carta.

Durant els fets de maig de 1937 es va fer a Barcelona, en moltes altres poblacions i al _____ l'assassinada més forta d'anarquistes que registra la història del món. Aquesta càrniceria es va fer per ordre de Moscú, que va trobar, per fi, l'ocasió de matar també els troskistes. La matança va ésser planejada fredament amb el consentiment i alegria dels comunistes, socialistes, i partits d'esquerra burgesa.

Durant la guerra civil, els anarquistes varen cometre innombrables crims, però els fets varen demostrar que entre ells hi havia nombrosos romàntics incapaços de matar una formiga.

Aquest tipus de romàntic no es va donar entre els comunistes. Els comunistes no perdonaven: mataven científicament.

Una coalició de partits de Front Popular amb comunistes i anarquistes
-la guerra ~~ixix~~ espanyola ho va demostrar- no serveix per a governar,
ni per a guanyar la guerra civil.

Construïu l'exèrcit espanyol de la manera que volgueu, completament sotmès al poder civil, però no us pensessiu pas que ja esteu garantits contra "pronunciamientos".

A Espanya es registren tants pronunciamientos dintre de l'exèrcit com fora de l'exèrcit. La nostra guerra civil fou un doble pronunciamiento. Mentre hi hagi espanyols hi haurà pronunciamientos. Perquè els espanyols som així, Perquè Espanya és així.

El "pronunciamiento" és la tècnica de la vida i de la mort. Us pot afavorir com la loteria o us pot esclafar. És la tècnica dels daltabaix, consubstancial a Espanya.

Comotat i debatut, per molest que sigui el "pronunciamiento" militar de tipus espanyol, potser confé més de místic que de picaresc, tant si es decanta cap a la dreta com cap a l'esquerra.

Tots els partits burgueses de l'Espanya Roja -els bascos descomptats-
varen donar un considerable nombre d'assassins.

Però des d'aquests partits es va prestar molt ajuda la Quinta
Columna Blanca.

En tots els nostres pobles ú viles hauria estat fàcil salvar el gran desnivell entre els que menjaven i els que no menjaven. l'Acció Catòlica s'ha deixat perdre una ocasió preciosa d'actuar fent de Bon Samarità.

La falla és tan cruel com evident i no seria pas just que no pugués ésser senyalada amb esperit de caritat.

A l'Espanya roja, la fam era un mal endèmic. Acabada la guerra no triga a estendre's a tota Espanya una situació de mitja fam que per als pobres era realment la fam.

En altres èpoques, en situacions semblants, l'Església era fecunda en exortacions i fets. El "Pa de Sant Antoni" havia estat una organització distribuïda de pa als pobres.

A França mateix, durant l'ocupació alemanya, quasi cada parròquia ha fet el miracle de la multiplicació del pa. I les exortacions ~~capa-~~
a favor de la caritat i contra l'estraperlo han estat nombrosíssimes.

Decididament, som un país de poca caritat.

Al cap de sis anys de la lliberació encara no s'ha pogut resoldre el problema del pa. I consti que a moltíssims pobles i viles no se'ls en ha donat mai. Aquests pobles són qualificats de rurals, però el fet és que els pobres i els obrers d'aquests pobles no n'han tingut i l'han hagut de comprar d'estraperlo. En molt d'aquests pobles un kilo de pa d'estraperlo val el preu d'un jornal.

El que és curiós és que aquesta màquina estatal que no proporciona el menjar necessari per viure ha tingut el bastó alçat i ha pegat a capròtxo molt s vegades contra famílies modestes que compraven el necessari per viure. Àdhuc el fiscal de taxes ha de comprar d'estraperlo el que menja.

Un altre miracle de l'economia dirigida: al cap de sis anys de la lliberació el menjar de les bèsties encara val més que el de les persones.

Davant d'aquests fets la conclusió és evident: som un dels ~~països~~ pobles del món més lladres i més incapaços d'organitzar-se. Perquè la veritat ~~és~~ sigui dita, els rojos encara ho feien pitjor.

És trist haver-ho de dir, però és veritat: el botí de guerra de l'exèrcit ha estat l'estraperlo. Afortunadament, com que ~~els~~ militars estraperlistes no s'han preocupat de dissimular, això ha permès comptar els nombrosíssims de bona fe.

La persistència i la invariabilitat de la tirania roja potser té l'explicació següent: als rojos se'ls va desllibrigar immediatament la màquina de menjar. Gràcies a la tirania -un tipus de tirania que no va funcionar mai a l'Espanya Blanca- els governants se sentien protegits i àdhuc es feien la il.lusió que el poble no s'adonava que només menjaven els que manaven.

Cal reconèixer que l'abrandament romàntic és una característica de les esquerres. Però hi ha romanticismes suicides: a l'hora de votar, molts burgesos es van estendre la papereta de defunció.

Malgrat això, i perquè el nombre de bàrbars és infinit, moltíssimes persones que durant el govern del general Franco ha guanyat els diners a cabaçots encara votarien roig.

Que els militars tinguin una llei de Jurisdiccions, per la qual ells són jutge i part, és clar que no està bé.

Però no és per esperit de justícia sino per enveja, que la majoria de la gent en protesta. En el fons, tots els sindicats de patrons, obrers, els eclesiàstics i els diputats de tots els partits espanyols en voldrien una per a ells, de llei de Jurisdiccions.

Ben mirat la llei de jurisdiccions potser és la compensació que es dona a un exèrcit que ha de fer de gendarme . És una llei de poble primitiu. Però no faria cap bon efecte que el poble discutís continuament amb els gendarmes.

El dia del plebiscit de l'Estatut de Catalunya, el conseller de Cultura, Ventura Gassol, parlant des del balcó de la Generalitat cità com a patrons de Catalunya una quantitat de noms entre els que figuraven el de Ferrer i Guardia. L'autonomia de Catalunya començava doncs sota el signe de l'home de la Setmana Tràgica.

Els que feren la guerra amb els Blancs sense cap idea de partit i només a favor dels principis més primaris i essencials, com el dret a la seguretat personal, a tenir una família i una casa respectades, una propietat o un negoci i el dret d'anar a missa, i després acabada la guerra se'n han entornat a casa llur sense embolicar-se en partits, aquests no han estat defraudats. Per a molta d'aquesta gent, encara que els hagi molestat la persecució de les llengües regionals, aquesta qüestió no és pas un problema vital.

No podrà pas negar ningú que moltesíssimes persones que atravessaren el Pirineu a peu fugint de l'Espanya Roja, si queien a mans ~~de~~ de gendarmes i autoritats franceses del Front Popular eren retornades als rojos espanyols per ésser afusellades. En caigueren a centenars.

Dos anys després, el 1940, les tropes alemanyes que ocuparen França cometien el mateix crim i n'eren víctimes Lluís Companys i altres.

De no haver pertenescut abans i durant la guerra , a cap dels partits que s'embrutaren de sang, de no estar contaminat ni per concomitència , n'hauriem de donar contin ament gràcies a Déu com d'un favor senyaladís. sim les persones que poden gloriar-se.

Les persones que el dia 19 de juliol de 1936 podien ésser assassinades pels Rojos com pels Blancs no han estat pas amnistiades ni pels uns ni pels altres. Si aquell 19 de juliol pogués repetir-se passarien el mateix perill perquè ells són irreductibles. Els extremistes àdhuc matant-se s'entenen.

En moltes ciutats de províncies és fàcil d'observar que les néts de significats republicans i liberals dels temps de la Primera República han lluitat al costat dels Blancs durant la guerra civil. La qüestió social, és clar, aquesta vegada era més fonda que en el segle passat. Però la majoria d'aquesta part havia saludat amb alegria l'adveniment de la Segona República.

És lícit sospitar que els bisbes castellans nomenats per regentar diòcesis de Catalunya vénen amb l'impur i antiapostòlic designi de descatalanitzar-nos. No pot ser l'esperit de caritat i d'eficàcia el que porta aquests prelats a Catalunya. La distància lingüística els separa del poble i els dóna el caràcter de funcionaris de l'Estat.

És un fet innegable que el Dr. Miguel S. Siaz Gomara, Administrador Apostòlic de Barcelona, que va venir amb les tropes del general Franco, no es cansava de dir que dintre de quatre anys els catalans hauríem perdut el vici de parlar català. I no fos pas per aquest motiu que aquest senyor tan allunyat de Barcelona.

(s'acaba així)

L'anomenada lliberació - que ho fou realment en molts aspectes- va venir ~~xx~~ acompanyada de la més brutal persecució de la llengua catalana que s'hagi vist. Adhuc el llibre del Catecisme, que en moltes diòcesis no tenia traducció castellana, fou prohibit.

Es va ensenyant quasi a tot arreu el Catecisme en castellà. Al cap de sis anys l'experiència és feta: el text castellà desapareix de la memòria dels nois i noies. Desapareix perquè no havien entès res. I les mares ja no ensenyen doctrina perquè no s'aclimataven mai a llegir el text en castellà i a explicar-lo en català. En moltes famílies s'ha fet impossible el res del Rosari. I són moltíssims catalans, que no volen sentir sermons, que en general fan riure.

Des de que Catalunya existeix, s'havia ensenjat sempre el Catecisme en català. I es feia així no pas per catalanisme, sinò per esperit apostòlic, perquè l'Església és pentecostal.

En temps de la Monarquia un govern lliberal es proposar que a les escoles de Catalunya s'ensenyés el Catecisme en castellà. L'episcopat català va veure en aquest projecte un disseny maçònic. Va protestar i aconseguí impedir l'atemptat.

Ara tothom calla. Tot això és "pecata minuta" -ens diuen- davant

del perill comunista. I els castellans van fent la seva feina i ens humilien àdhun dintre l'església.

A conseqüència de tot això l'Església a Catalunya, es va allunyant del poble i ja no sent cap causa popular. Quina manera de fer anarquia! Si el Pare Claret tornés!

Quan mana el Front Popular es persegueix l'Església: quan mana el feixisme són perseguides les llengües regionals.

Ni el Front Popular ni el feixisme són la pau, ni volen fer la pau.

Sense la germanofilia i el feixisme no hi hauria hagut cap govern espanyol que s'atrevis a perseguir la llengua catalana i basca com s'ha fet des de la lliberació.

Els antecedents d'Alemanya i Itàlia contra les minories nacionals han permès a Espanya una persecució sense precedents,

Segurament és per això que és tan rar a Catalunya trobar un catalanista germanòfil.

Quan el senyor Serrano Suñer era ministre d'Estat els seus col.laboradors es vantaven de que un règim jove es fa fort barabllant-se amb el Vaticà.

Però això de discutir amb el Vaticà Espanya ho feia perquè Alemanya i Itàlia ho feien, per fer el valent.

A Rússia, a Alemanya i a Itàlia, l'exèrcit ha estat sotmès al partit. A Espanya la sotmissió de l'exèrcit a Falange és, gràcies a Déu, un impossible físic. Governat per Falange sense cap mena de contrapès, el país hauria estat un infern.

Falange és una mena de F.A.I. amb processó de Corpus.

Abans del general Franco hi havia hagut a Espanya un altre "caudillo":
Don Alejandro Lerroux.

Per ser per això el règim franquista té tant de lerrouxista.

Des del punt de vista religiós la guerra civil ha estat per Espanya una catàstrofe del mateix ordre que la que sofriren les nacions europees afectades pel protestantisme. A Espanya hi ha avui un tipus d'home que no aconseguiren reduir, l'home que protesta contra l'Església, un revoltat, un sense Déu, l'home que ha apostatat. L'ignoraran o el perseguiran, però aquest tipus d'home existeix. Abans de la guerra aquesta massa era diferent i amorfa: avui és ben definida i, volguem o no volguem és legió.

En un mot: cal tenir en compte que per Espanya ha passat l'heretgia. Hi ha dues Espanyes. I això és tan cert que ja veurem si costarà trobar el punt de convivència entre blans i rojos. Els catòlics extremistes que s'han passat cent anys desitjant la guerra civil purificadora no meditaran mai sobre les ruïnes.

És evident que la dinastia borbònica va viure de les idees polítiques de França i d'Anglaterra fins al punt que les institucions espanyoles eren una còpia més o menys feliç, d'ls mecanismes polítics d'aquests països.

Acabarà la guerra civil, quan s'ha parlat de desfer-se de les idees estrangeres, han estat invocades alt res idees estrangeres.

I no ha estat inventada cap idea espanyola.

El dia que el poble tingui la impressió que l'Església espanyola se sent en una situació més confortable en règim de tirania, el catolicisme haurà rebut una sotragada fortíssima.

Ja es prou greu que hagin fet creure al poble que l'Església és l'aliada dels rics. Recordeu aquella pregunta de Pius XI: "Qui els ha pres Jesús als obrers?"

Trobeu que els militars espanyols són insolents?

Això segurament ho dieu perquè porten sabre. I el sabre us fa por.

Però els homes que el porten aquest sabre no són moralment inferiors a altres funcionaris de l'Estat. I segurament els militars són més ben educats i sobretot menys mesquins.

Proveu d'armar qualsevol altre estament, proveu d'armar un partit, i el resultat serà idèntic o pitjor.

Es diu molt mal de l'Exèrcit espanyol perquè ~~és~~-cosa que no ocorre en
altres païssos- ha de fer de gendarme.

I si no en fes, què passaria?

Entre persones que podien decidir ~~xx~~ sobre la vida o la mort de Lluís Companys es va sostenir l'històric diàleg que en substància serà resumit fidelment.

Es va presentar de seguida l'argument fàcil, segons el qual afusellant Lluís Companys es donava un màrtir al catalanisme i que en el futur aquest màrtir podia vejar-se gloriosament.

El contra-argument fou breument exposat. És cert -digué el seu autor- que donem un màrtir al catalanisme, però, quin màrtir! Precisament el que no li sobren al catalanisme són màrtirs, però amb màrtirs com aquest, de tan ínfima qualitat moral, em faria molt poca por. "Llàstima que als bascos no els poguem fer un màrtir com aquest!"

Aquest tal màrtir dividirà sempre més els catalans. Molts d'ells escupiran sempre més sobre la seva memòria, recordaran que tota la seva vida fou una història bàrbara, que ell armà els anarquistes, que governant ell foren assassinats milers i milers de catalans, incendiades quasi totes les Esglésies, destruït una gran part del patrimoni artístic de Catalunya i el país saquejat de dalt a baix. Moltíssima gent no oblidarà que governant Lluís Companys hi havia a Catalunya presons

clandestines amb cambres de tortura i cementiris clandestins, i que foren violats inclús els cementiris i les monjes Saleses exposades al carrer i convertides en motiu d'escarni. Els catalans no podran pas oblidar que l'Estatut no fou a les seves mans un instrument viable i progressiu i que durant la guerra, la Generalitat es convertí en una Diputació Provincial i en catau de bandits. Les esquerres podràn intentar glorificar aquest home però hi harà molts catalans que el maleiran sempre més. Seria imperdonable deixar perdre aquest signe de contradicció i d'divisió. "Jo us asseguro que no hi haurà cap mort tan corremput com aquest. No cregueu pas que afusellant Lluís Companys regalem un màrtir als catalans. Els endossem un mort que sempre farà pudor."

Es pot dir tan mal com se vulgui de l'Exèrcit. Però l'Exèrcit està format per espanyols. Tots els defectes i virtuts que té l'Exèrcit els trobsreu en qualsevol altre estament, entre l'aristocràcia, entre els rics, entre els patrons, entre els obrers, entre els eclesiàstics.

Malparlem de l'Exèrcit, d'una nombrosa selecció d'espanyols, potser perquè no ens atrevim a malparlar de tots els espanyols, cosa que faria una certa angunia.

Al cap de sis anys de la lliberació, l'any 1945, s'escau el centenari del naixement de Mossèn Verdaguer.

El centenari serà celebrat oficialment, però si Mossèn Verdaguer visqués no podria publicar els seus llibres i hauria de dir en castellà les tres avemaries del final de la missa.

El que després de la guerra civil ha inventat que el rector del poble
pogués donar un certificat d'aval o de bona conducta era un anarquista
o un solemne imbècil.

Espanya és un país profundament religiós, un país teològic.

Si no tenim en compte aquest fet no compendrem mai Espanya.

Poques vegades la blasfèmia és un senyal de debilitat mental. Generalment és un senyal de revolta contra Déu i contra la societat.

La blasfèmia és el crit de guerra civil de les esquerres, el crit de revolta. Quan hi ha un govern d'esquerra al poder, la blasfèmia augmenta en proporcions esfereïdores.

Un detall a tenir en compte: les blasfèmies més grolleres, més malicioses i violentes del món són un invent espanyol: es diuen en castellà i en català. Potser és cert que Espanya és un país teològic.

Molts espanyols quan blasfemen en llocs públics tenen perfecte consciència de que molesten algú. En el millor dels casos el blasfem es creu el més despreocupat, el més maleducat, el més valent de tots.

Conseqüència: blasfemant es fa sempre un acte de guerra civil.

Un meu amic contava despres de la guerra al governador civil de X
les seves trifulgues amb uns masovers que li discitiien els comptes.
I el governador va dir-li. "No tângui por: aquesta guerra l'hen guanyada els
els rics."

Molts capellans i molts catòlics espanyols han tingut sempre molta fe en la "guerra santa". Però això és un concepte mahometà.

El feixisme espanyol es diferencia de l'italià en un fet importantíssim: a Espanya, els militars dirigeixen l'Estat, mentre que a Itàlia els militars són només funcionaris de l'Estat.

A Espanya el "duce" ha de ser un militar o una criatura i una joguina dels militars. Un Mussolini o un Hitler, encara que fos tan considerable com qualsevol d'aquests senyors, difícilment duraria gaires anys.

És una característica de les esquerres la facultat de sumar totes les formes de pensament que hi hagi en el camp esquerrà. No oblidem que d'aquesta facultat nasqué el Front Popular, i que el Front Popular anava dels burgesos als comunistes.

En canvi les dretes semblen incapaces de conciliar idees i grups d'una diferència de matís quasi imperceptible.

Quan el general Primo de Rivera va caure del poderés indubtable que aquest poder era pàstiat i que feia una olor de furamenta poc encoratjador. Certament, la caiguda no fos pas gens elegant, però val la pena de meditar si sense la intervenció de podere moderador de l Rei, la caiguda podia ser encara més desgraciada.

És segur que una ideologia pot fer viure un partit. El que no és tan segur és que la ideologia i el partit puguin fer viure la nació.

Quan a Espanya hi hagi quatanta milions d'habitants serà el poble més perillós d'Europa.

Una gran majoria de la població de l'Espanya Roja va aprendre a robar, si no en sabia. Es robeva per necessitat, es robava per esport i es robava per vici . Robaven els governs, robaven els comitès, robaven els militars, robaven els partits extremistes i els partits burgesos, robava tothom que podia. Els estralls d'aquesta epidèmia de robatoris costaran molt de corregir.

Malaurada Espanya! En tres anys de revolució i guerra civil no ha sortit, ni a la dreta ni a l'esquerra, un sol gran polític.

La caiguda i la fuga d'Alfons XIII és incomparablement més elegant que la caiguda i la fuga dels homes que el varen destronar.

En cada blasfèmia del nostre país hi ha un assassí en potència.
M'he entretingut a fer llistes de blasfems coneguts, tant si eren
obrers com senyors, i me n'han fallat molt pocs. Quasi tots s'han
portat malament durant la guerra. Tinguem-ho present.

Els assassins, els saquejadors i els incendiaris, tant si han actuat durant la guerra civil, com si van els bolquers o encara han de neixer mantindran sempre la il.lusió de veure, al menys una vegada a la vida, un altre daltabaix, una altra guerra civil. La il.lusió d'aquesta gent es _____ en la inestabilitat de les coses d'Espanya. I, ben mirat, aquesta és la seva gran força.

Sempre que l'Església pensi resistir amb les armes davant d'una amenaça de revolució, farà el mateix ridícol que els apòstols a la Cena. Recordeu que mentre Jesús parlava de les tribulacions que s'aostaven, els apòstols (i no un, sinó molts o tots) digueren: "Aquí hi ha dues espases." Jesús, veient que no l'entenien, respongué: "Ja n'hi ha prou." (s. Lluc XXII-35, 38) Segurament en tot l'Evangelí no hi ha un altre exemple d'una conversa tallada així en sec, autoritàriament i sense explicacions. Savant de la injustícia que s'havia de cometre amb Jesús i de les violències que durant la història sofriria l'Església aquestes dues espases de la Cena són significatives. Fixeu-vos que els apòstols només en savien dues. El plural de dos és el més modest dels plurals. Potser una d'aquestes espases fou la que Sant Pere brandà a Getsemaní tallant l'orella de Malcus. Recordeu que Jesús va voler esborrar aquest co de geni tornant l'orella al seu lloc.

Abans del 19 de julio de 1936 hi havia eclesiàstics que pensaven en les dues espases. Jo les havia vistes. Les dues espases només feien que comprometre. El qui havia aplegat les espases gcaigué víctima de l'espasa sense haver tallat ni una orella.

Amb rares excepcions, els capellans que he tracta a finals de 1939 i principis de 1940, tant si s'havien quedat a Espanya roja com si venien de l'Espanya Blanca, no coneixien l'existència, o no havien llegit l'encíclica del Papa Pius XI contra el nacional-socialisme.

El director d'una publicació catòlica de combat que apareixia a Barcelona abans de la guerra civil deia a tothom qui volia sentir-lo que de l'encíclica "Rerum Futurum". Afortunadament no ho gosava escriure, però tota la seva activitat en el camp social era presidida per aquesta idea contra l'encíclica.

No vull discutir si hauria estat millor que la guerra civil hagués acabat amb una conciliació. Hi havia homes eminents tant a favor com en contra d'un possible pacte. I aquest punt dividia per sempre més els estudiosos. Però ja que la conciliació no fou possible durant la guerra bé caldrà fer-la una hora o altra. I qui serà el príncep de la pau, l'àngel del bon consell?

Hi ha hagut una cosa pitjor i més escandalosa que la guerra civil i és la durada de la guerra civil.

Després de la victòria ~~Rxxxxxx~~ franquista, l'Església s'ha col·locat tant en la posició de protegida per l'Estat que el dia que la situació canviï només una mica la seva actitud serà, en el millor dels casos, molt poc airosa.

està després del 144
(117 ~~no hi és~~)

A Espanya els homes que no siguin partidaris de "tot o res", nòm de la violència, no podran pas viure tranquils. Recordeu que quan Jaume Balmes passava pels carrers de Vic, la seva ciutat natal, alguns canonges i altres dignataris aclessiàstics, en compte de saludar-li, escupíen a terra d'una manera aparatosa.

Seria curiosíssim col.leccionar totes les pastorals i allocucions publicades pels bisbes espanyols durant la guerra civil. N'he llegides algunes i no he trobat ni una crida a favor de la caritat, no el record de que, com a cristians i com a espanyols, tots som germans. És clar que no he llegit tots els documents episcopals, però dubto que amb aquests textos, publicats en el moment d'una guerra fraticida, es pogués fer una antologia sobre el tema caritat.

Quan la blasfèmia pren proporcions d'epidèmia és que s'acosta la tormenta. En situacions així l'home prudent farà bé de tenir el passaport a la butxaca,

A principis de juliol de 1936 vaig sentir una blasfèmia en boca d'una dona en passar pel carrer de Ponent, de Barcelona. Em vaig girar instintivament, i ella, en adonar-se'n engegà contra mí un raig de blasfèmies.

En contar aquesta anècdota als meus amics vaig dir que si tingués diners per viure a l'estranger demanaria el passaport.

La descripció de certes regions i comarques d'Espanya és un fet tristíssim, innegable. Qui en té la culpa? No ho sé. Potser els sabaters. Potser els veterinaris.

Quan vingui una revolució que no canviï certs noms de carrers es podrà afirmar que a Espanya s'ha fet una llaurada molt fonda.

A Espanya, les ideologies polítiques arriben sempre amb molts anys de retard, quan ha estat comprovat que són bolets venenosos.

Tots els règims basats en una mitologia, són mortals de necessitat.

L'oubrer català és naturalment sindicalista, mentre l'oubrer castellà és de tendència col.lectivista.

Història de la censura de premsa.- En temps de la Monarquia, quan governaven els liberals, era més freqüent i més dura que quan governaven els conservadors.

Durant la República, la censura reapareix sovint i era més dura que en temps de la Monarquia.

Durant la guerra civil hi havia censura a l'Espanya Roja i a l'Espanya Blanca.

Durant el règim del general Franco la censura ha estat d'una ferocitat inaudita: controlada pels alemanys.

La màquina del règim del general Franco consta de les peces següents, els militars, els capellans, la policia, les fitxes, la censura i la "claque" anomenada Falange.

Durant la Dictadura del general Primo de Rivera existien tots aquests elements menys les fitxes. (La Falange de llavors era la "Unión Patriótica".) Però tots aquests elements disposaven de menys poder que en temps del general Franco.

En la política espanyola cal comptar amb l'existència del "pícaro", l'etern "pícaro". I el pícaro, des del temps del rei Wamba, tant si ha portat espasa de cavaller, com birret de magistrat o sotana, sempre ha estat lerrouxista, perquè ha nascut lerrouxista, i serà sempre lerrouxista, tant si treballa amb l'esquerra com amb la dreta.

Tan soroll com va fer la República i no n'ha quedat res, ni una institució ni l'agradable memòria de cap dels seus homes. Potser m'equivoco: n'ha quedat un mot: la paraula "estraperlo", una mena de ruleta, inventada per uns estrangers, que el govern Lerroux anava en funcions a tota Espanya.

Han passat quasi tres anys de guerra i un any de postguerra i la paraula straperlo encara subsisteix. Als blancs que s'han passat la guerra a l'estranger els fa una gràcia extraordinària trobar més viu que mai aquest mot. I el mot és capaç de passar al diccionari.

Al temps de l'"straperlo" aquesta paraula designava un episodi polític. Ara el mot s'ha incorporat a la vida. L'evolució s'ha produït a l'Espanya roja i en temps roig, i va subsistir, senyal que es feia estraperlo abans de la guerra i durant la guerra i que encara se'n fa després de la guerra.

Un any i mig abans d'acabar-se la guerra civil ja havien desertat de l'Espanya Roja per instal·lar-se a l'estranger nombrosíssims dirigents del Front Populat, des de les esquerres burgeses als anarquistes.

A l'Espanya Blanca no es va pas produir un fet semblant.

No hi ha cap partit de l'Espanya Roja -exceptuant els bascos- que no compti amb un cert nombre de personatges que durant la guerra civil1 varen fugir amb la caixa.

En el primer Nadal de la guerra civil ja no hi havia pa a les
taules dels barcelonins.

Les presons clandestines i els cementiris clandestins eren una especialitat de l'Espanya Roja.

A l'Espanya Roja, l'abort era legal. I els metges tenien obligació d'aconsellar i assistir a la dona que volgués abortar.

Una conseqüència molt important de la guerra: no es podrà dir mai més que un exèrcit espanyol sigui un exèrcit de covards. Siguin blancs o rojos, allà on hi ha espanyols no hi ha covards. Aquest fet és avui reconegut a tot el món.

Quatre dies abans del 19 de juliol de 1936, i coincidint amb l'alçament militar al Marroc, els diaris de Barcelona reberen una notícia de Madrid, que la censura barcelonina va imprimir, dient que en un casino militar de Madrid havia aparegut un rètol que deia: "Húevería. Cerrada por falta de existencias".

No us creguessiu pas que el que va penjar aquest rètol no sabia que mentia. Bem al contrari: justament sospitava que podia encendre la metxa d'un polvorí.

Després d'un període d'agitació el partit que triomfa constitueix un govern de ràbia. Cap govern de ràbia no ha fet mai la felicitat dels espanyols.

L'únic polític espanyol que ~~xx~~ fa excepció a la regla ~~ii~~ que va demostrar no creure en els governs de ràbia fou Cànovas del Castillo.

Els partits polítics espanyols tenen sempre un esperit de tribu molt acusat i de la ferocitat de les tribus.

Una de les tares del país és l'odi a l'intel·ligència. I aquest odi el trobem viu en tots els estaments, àdhuc en les jerarquies de tota classe.

Poc després de la proclamació de la República, un meu amic que havia militat sempre en un partit de dreta es va passar a l'esquerra. Com jo li demanés per què d'aquest canvi sobtat, tan contrari a les seves opinions de tota la vida, va dir-me: "Les dretes són quatre amiguets que quan es fa visita, sense pretext de cap mena ni celebrar cap festa, destapen dues ampolles de xampany per a quatre persones, en canvi, les esquerres són una legió d'amics que ~~xxxx~~ el dia de festa es reuneixen a la taverna i encarreguen un porró de xarel·lo de trenta cèntims. I amb aquells trenta cèntims el porró dóna moltes voltes i tothom tragueja varies vegades."

Davant d'aquesta explicació em vaig quedar molt confós i no va fer cap efecte que jo retragués al meu amic la història d'Esau i el seu plat de llenties. Em va respondre que tenia fam i sed i que a falta de xampany es ~~xxxxxx~~ resignaria en beure xarel·lo.

El meu amic era un home considerable. Les esquerres el tragueren de l'anonimat. No es pot dir que fes molt mal, però va fer un paper molt important.

En contar aquesta història no voldria donar cap escàndol, però sí que voldria invitar-los a meditar l'apòleg del xampany i el xarel·lo. 140

Una frase estereotipada: "Hijos espírios de la madre Patria". S'aplica als mals espanyols. Abusivament s'aplica també als catalans que estimen la seva llengua. És preferible no examinar-la a fons aquesta frase, perquè si comencem admetent que la Pàtria dóna fills legítims i fills bords... I si la Pàtria dóna bo i dolent s'admet la nostra teoria que la pàtria som nosaltres, els espanyols, i que d'espanyols n'hi ha de bons i de dolents a cada partit.

La Monarquia vivia d'una força coneguda per "sentiment monàrquic". És clar , el sentiment monàrquic ha perdut terreny, però n'han guanyat molt els monàrquics de conveniència.

Ben mirat no té res de deshonorós dir-se monàrquic de conveniència. El monarquisme de conveniència és segurament més racional que el sentiment monàrquic.

La guerra civil espanyola és una cosa tan plena de contradiccions que àdhuc quan el seu record s'igui llunyà i les cicatrius quasi invisibles dividirà sempre més els espanyols, dividirà els historiadors i dividirà el pensament del país.

L'experiència de la guerra civil espanyola ensenya que tant als partits de dreta com als partits d'esquerra hi ha bones persones i males persones.

La República va fer una llei electoral que concedia el dret de sofragi a tots els homes i les dones de més de vint-i-un anys. Amb aquesta llei es va anar a les eleccions. Cal tenir en compte que en aquella època hi havia a Espanya un quaranta per cent d'analfabets.

No hi ha ciutadà espanyol que no conegui molts idealistes, republicans de tota la vida, que a conseqüència de l'actuació de la República, han perdut la fe i són escèptics o anti-republicans. I molts republicans d'abans, els dèbils mentals, avui són feixistes.

Cal reconèixer que per arribar a aquests resultats han d'haver passat coses molt greus. Provablement situats a Espanya, molts ciutadans nordamericans reaccionarien igual.

A Espanya hi ha regions racialment, moralment i culturalment inferiors a la pitjor terregada dels Balcans. I aquest fet cal tenir-lo sempre en compte.

Es infinit a Espanya el número de "pícaros" a l'estil del personatge del "Lazarillo de Tormes". educat a l'escola de l'aventura, de la mitja fam, del lladrocini i de la crueltat. Personatge perillós que pot arribar a alcalde, diputat i ministre, a mestre o catedràtic, a jutge o magistrat, a frare, vicari o bisbe, a cabo furriel o general.

Una definició de la Masoneria a Espanya: és una associació d'assassins que es dedica a l'estudi dels problemes de llibertat.

A partir del 19 de juliol de 1936 s'assassinava als quatre costats d'Espanya. I a l'una banda no ho sabien de l'altra.

El dia 19 de Juliol es va fer una crida de caràcter general a tots els ~~assassins~~ assassins del país. I tots es varen considerar mobilitzats.

Abans del 19 de juliol de 1936 els partits de dreta i d'esquerra que es varen dedicar a l'assassinat havien establert les llistes de llurs víctimes.

Una feina a feE: deshonrar la guerra civil.

Cada cop que arriben al Poder esl que es diuen partidaris de la llibertat em cremen l'església.

A Espanya, com a tot arreu, és falsa la ~~ixxx~~ suposició que l'espasa no pot canviar demà.

A Espanya el xisto polític rarament fa pessigolles perquè quasi sempre és una punyalada, una forma de guerra de guerrilles.

El fet polític més important de la guerra civil espanyola és la pèrdua per les esquerres del monopoli de l'assassinat.

Es un fet suficientment documentat que, cap el 1938, quan els rojos defallien per manca d'armament, Alemanya els en servia.

Durant la guerra civil, els "señoritos" i els intel.lectuals dels partits d'esquerra burgesa es varen embarcar en els múltiples càrreges de govern i àdhuc al front. El poble era prou nombrós per fer de carn de canó. Ni a l'Espanya Roja, ni a l'Espanya Blanca hi ha un altre cas ~~xx~~ d'autosablratge com aquest.

En canvi, els "señoritos" i els intel.lectuals, de dretes, fossin on fossin es van jugar la pell.

L'Espanya roja, durant la guerra civil, fou presidida per un mort civil, que visqué ocult, però insepult, durant tota la guerra.

Aquest mort civil era president de la República i es deia Manuel Azaña.

L'anarco-sindicalisme barceloní, malgrat els seus crims, és un dels experiments socials, i per conseqüent polítics, més importants realitzats a Europa. Massa important per atrevir-se a fer una caricatura.

A Barcelona, jugant a sindicats es pot sortir el tret per la culata. En un país, in el sindicalisme ha exercit una veritable dictadura sembla difícil que es resigni a sofrir una dictadura,

Tant com s'ha escrit per oposar les idees de Castella amb les de Catalunya i no s'ha adonat que l'Espanya falangüista es fundà en una idea catalaníssima: el sindicalisme.

Resum històric: els atemptats socials varen portar la Dictadura; la Dictadura, la República; la República, la guerra civil.

Morta la Monarquia, mort el liberalisme.

La República va perseguir els catòlics.

El feixisme del general Franco ha perseguit les llengües regionals.

La monarquia, abans de la Dictadura militar, fins tolerava la presència de la bandera republicana als balcons dels centres republicans.

En pocs anys Espanya ha conegut els règims següents: Monarquia liberal, Monarquia amb Dictadura militar, República moderada i República amb Front Popular, la guerra civil, anarco-comunisme i feixisme.

Espanya ha vist en pocs anys tots els règims possibles. Però, fet i fet, el règim més civilitzat fou la Monarquia.

Si feu un partit únic el "pícaro" s'orientarà desseguida i considerarà que l'olla estatal té una nansa única. I si la nansa mira a la dreta la prendrà amb la dreta i si la nansa mira a l'esquerra la prendrà amb l'esquerra.

De la mateixa manera que si deixeu una bütifarra al mig d'un camp al cap d'un minut serà plena de mosques, així mateix si constituïu a Epanya un partit únic immediatament s'omplirà de pícaros. I al cap de molt poc temps el país semblarà un formatge de cucs.

En la lluita entre el "pícaro" i el místic guanyarà sempre el "pícaro".

M'és imppssible imaginar Espanya amb un partit únic. Perquè a Espanya és més acusada que en altres païssos -molt més que Itàlia, per exemple- l'existència de l'actuació de dos tipus d'home molt oposats: el "pícaro" i el místic. Pretendre barrejar i fer col.laborar aquests homes em semblarà un miracle de la mecànica.

En un país tan apassionat com Espanya és impossible donar un vot de confiança a l'Estat perquè fabriqui doctrina de cap mena. La fabricació de doctrina, per part de l'Estat en un país de guerra civil pot prendre formes abominables. Veig a l'Estat capaç d'inventar el monstre d'Horaci.

Si es tracta de doctrina moral, d'això ja s'encarrega l'Església, diu el president portuguès Oliveira Salazar. Si es tracta de doctrina política ja tot està inventat i potser tot es redueix a tenir una bona policia i a fer unes bones finances.

Molts espanyols han salvat llurs vides gràcies ha tenir diner, en una forma o altre, a l'estranger. No és exagerat dir que l'existència d'un capital a l'estranger ha salvat la vida a molts espanyols perquè els que tenien diners a fora sentiren més intens l'impuls de fugir, mentre que els primers dies de la guerra civil els que no tenien capital a fora vacil·laven a fugir i perderen la vida.

Del meu record he vist exportar capital a dretes i a esquerres.

Sigui quin sigui el règim que hi hagi a Espanya, i per molt que ho prohibissin les lleis, durant molts anys nombrosos espanyols tindran diner a l'estranger. I els mateixos governants que prohibiren l'exportació començaran a donar exemple. Els anarquistes i comunistes que són la gent més materialista del país aprengueren aquesta lliçó poc després de començada la guerra.

Davant d'una catàstrofe tan grossa com la guerra civil espanyola és impossible que la culpa no estgui molt repartida entre dretes i esquerres. Donar tota la culpa a les esquerres és jutjar i parlar amb tanta lleugeresa com fan aquells que de tot donen la culpa al "clero".

El viatjar - i per viatjar entenc haver residit llarg temps en altres païssos- m'ha portat a la conclusió següent que crec incontrovertible: la característica principal d'Espanya és la falta de caritat, l'embeja. Vull dir la caritat en el sentit evangèlic de la paraula. Examinem, meditem, mediteu sobre tots els aspectes de la vida espanyola i veureu que tinc raó.

Els polítics espanyols haurien de conèixer molt a fons la història d'Espanya d l segle XIX. És la única època en que Espanya surt en camisa.

I no obstant aquest segle XIX que revela tants secrets sobre el país era, quan va esclatar la guerra civil, gairebé desconegut. He conegut polítics espanyols molt importants que han fet la descoberta de Cànovas del Castillo durant la guerra civil.

Els historiadors que no han tingut afició a estudiar aquest període potser perquè és massa aprop, potser perquè és massa complicat, potser perquè és massa fastigós i no és tan bonic com dedicar-se a estudiar l'època dels Austries.

Porteu a Espanya qualsevol ideologia estrangera per mediocre que sigui i segur que quan l'haureu sembrada el sol del país en provocarà l'explosió.

Espanya és un dels misteris ~~més~~ humans més inquietants d'aquest món.
I ni els espanyols la coneixem.

Qui em resoldrà aquest problema? Per què tan sovint, els partits de dreta espanyols, prenen formes tan antipàtiques? I per què els partits d'esquerra saben tan fàcilment fer-se simpàtics al poble?

Em direu: és que les esquerres fan demagògia; és que el llop es vesteix d'anyell.

I jo respondré: tot això és veritat, però no resol el problema del perquè de l'antipatia de molts partits ~~xxxxxx~~ de dreta.

Val la pena de recordar la frase de Jesús: "Els fills del fill del segle són més hàbils que els fills de la llum". (Lluc, XVI.)

Molts espanyols deuen la vida al fet d'haver tingut un passaport abans d'esclatar la guerra civil.

Quan cal demanar el passaport? Quan es blasfema ostensiblement, quan sentiú dir per primera vegada que es fa exportació de capitals.

Vivint a l'estranger, molts espanyols emigrants, blancs i rojos, han après una cosa : i és que com espanyols ens cal una mica més de modèstia. Però demaneu modèstia a a Don !

El nombre de persones que anven a missas els diumenges a Madrid i a Barcelona abans de la guerra civil era una minòria insignificant. Una avaluació feta a Barcelona no donaria ni de bon tros el nombre de cent mil persones. I la ciutat llavors passava molt del milió de pesones.

La majoria dels eclesiàstics espanyols ignota l'impressionat renaixement ~~catòlic~~ catòlic a França i la immensa producció de la literatura religiosa francesa, producció que ni en quantitat ni qualitat no pot comparar-se amb la de cap altre país. Crec que això és degut al fet que en la carrera eclesiàstica no es cursa ni un any de francès. Però si hi ha pocs capellans que sàpiguen francès encara n'hi ha menys que sàpiguen alemany. I no obstant, el nombre de capellans germanòfils, tant si governa el kàiser com Hitler és legió.

Quan Espanya copia un règim estranger li presta un mal servei perquè dóna una visió anticipada del que seràn aquests règims un cops morts i corromputs. No en té prou demostrant que el règim és mortal. Es complau, com en les pintures de Valdés Leal, oferint l'espectacle de la corrupció, amb la podridura i els cucs i tot. Els rojos han fet aquesta demostració respecte al comunisme i els blancs respecten els feixistes.

Després de perdre unes quantes guerres civils durant el segle XIX els tradicionalistes han guanyat aquesta. Hem guanyat la guerra, però no han triomfat precisament les idees dels tradicionalistes, sinó les dels seus aliats. I tots hem vist en cerimònies religioses la bandera de la tradició al costat de la bandera vermella i negra de la Falange.

Dos fets innegables: ~~■~~ el Vaticà creia que calia fer esforços per entendre's amb la República i que la República era preferible a la guerra civil. En canvi, nombrosos eclesiàstics espanyols només creuen en la guerra civil purificadora.

Un exemple innegable.- A Catalunya, mentre el cardenal de Tarragona treballava per la conciliació, el bisbe de Barcelona treballava a favor del cop d'Estat. Evidentment, els intransigents no es pensaven que la guerra fos tan cruel.

Els sacerdots espanyols veuran sempre en França el país de la Revolució. Però llur germanofília oblida que Alemanya és el país del protestantisme, l'etern anti-Roma. Veuen en la França contemporània la pàtria de bombes, i no volen saber res de la persecució religiosa del nacional-socialisme alemany. Comptat i debatut, de l'Alemanya antiga ^{i moderna} n'admiren la brutalitat i la tendència a la tirania. Si em d'admentre que el despotisme és la forma més sòmpàtica a l'Església espanyola serà fàcil entendre moltes coses.

Després de la guerra civil veig les possibilitats de l'Església molt inferiors a la situació d'abans de la guerra.

Potser cap país d'Europa no ha donat una doctrina política tan rica com el tradicionalisme espanyol. L'Acció Francesa n'arriba a semblar una còpia. Els feixistes, una caricatura.

El fracàs d'una doctrina tan excel·lent -i jo això ho he viscut- només s'explica per la repugnància de molta gent davant de l'apologia constant de la guerra civil. La intolerància donava a aquest cos de doctrina tan ben organitzat un aspecte antipàtic que motivava que fos rebutjat en bloc.

En els decurs de les guerres civils espanyoles, els tradicionalistes han tingut alguns grans generals, però no han tingut ni un sol home d'estat. Amb un només que n'haguessin tingut, la situació d'Espanya podia haver canviat radicalment.

Un estat fundat sobre la base de vencedors i vençuts e serà sempre una continuació de la guerra civil.

Durant tres generacions els tradicionalistes s'han dedicat a exaltar la guerra civil com a instrument de purificació i triomf.

Crec que avui els millors d'ells, davant del preu que ha costat la guerra civil, s'hi pensarien mil vegades, o potser mil anys.

A Espanya, amb el mateix estoïcisme que es mata es mor. I es mor amb el mateix estoïcisme que es mata. Als estrangers això els repugna, però ho admiren,

Entre nosaltres la vida humana no té cap valor. I és^{en} aquest sentit
que som un país de toros.

En el catolicisme espanyol hi ha pasta per a tres o quatre protestantismes. Si en dubteu repasseu la història del segle XIX i la d'ara.

Afortunadament, a Espanya és tan veritat allò de "tants caps, tants barrets", tot és tan pulveritzat, la diversitat regional és tan veritat i tan profunda que potser no hi ha cap nucli capaç d'alçar la bandera d'un protestantisme sense x'el perill del ridícul. I això sí que és una sort.

La guerra civil espanyola 71a del 1936-39- no serà mai prou estudiada pels espanyols. A més d'esser l'episodi més important de la història d'Espanya, és el que més explica Espanya, i els espanyols, amb totes les seves grandeses i els seus defectes.

A conseqüència de la guerra civil l'intervenir en política serà, durant molts anys, en el concepte de molts homes, equivalent a jugar-se la tranquil·litat. Tractar de covards aquests homes ho trobaria una mica lleuger, perquè moltes persones acostumades a treballar seriosament estan també acostumades a ~~xxxx~~ no voler soroll.

El general Moscardó és la gloria més pura de la guerra civil espanyola. A l'estranger la seva popularitat és immensa. Però rodant per l'estranger observareu que si, amb l'intençió d'exaltar el valor dels espanyols, afirmem tant el passat com el present de la història d'Espanya havia donat molts homes d'aquest temps obtingut un resultat distint del que jo esperava, perquè l'entusiasme del meu interlocutor m'invava a la vista. Llavors, recordant que l'abundor de mercaderia fa baixar la cotització, em vaig decidir a no dir-ho que som el país de Guzmán el Bueno. Aquest canvi de tàctica em va donar excel·lents resultats. Cal doncs, anar en compte a fi de que una virtut tan pura no sigui interpretada com una espanyolada. Certament, l'hara-kiri japonès és admirable, però l'abús de l'hara-kiri pot donar la impressió d'una nota nacional pintoresca.

A Espanya molt poca gent va a missa amb el missal. En té la culpa la ignorància? Potser sí. Però la major part de les esglésies són tan fosques.

Parlem de reorganitzar l'Espanya Imperi. I no seria millor començar reorganitzant el servei de correus.

A Espanya hi haurà sempre grups d'homes dels quals en esclatar una guerra civil tant poden esser assassinats per les dretes com per les esquerres. Féu memòria i em donareu la raó. En esclatar la guerra civil hi havia molts homes que eren a les llistes dels assassns rojos i dels assassins blancs.

Caldria consignar en la història la data en que sota el pretext de defensar les llibertats de dret natural es constitueixi clandestinament a Espanya la primera lògia masònica. Perquè a Espanya les banderes dels partits les teixeix i broda l'adversari.

Essent els assassinats de religiosos i les cremes de convents i esglésies un mal endèmic de la catòlica Espanya bé sembla que val ~~ix~~ la pena d'examinar aquest problema i de cercar les causes del mal. Ja està bá donar-ne la culpa a la masoneria. ~~Però~~ Però està bé donar-li tota la culpa? Per què no es produeixen aquests desastres a altres païssos on la masoneria ha treballat més constantment i més metòdicament que a Espanya? La pregunta no sembla ociosa?

Per a la major part dels polítics de dreta que jo havia tractat, la Masoneria era inexistent. Si els deieus que la Masoneria era tan poderosa que tenia la clau de la situació eren mitat com un home fet malbé per les idees religioses. I no obstant, la majoria d'aquests homes eren combatuts per la Masoneria i si no haguessin fugit haurien estat assassinats.

Conseqüència: treballar contra la Masoneria us feia enemics a l'esquerra i us feia malveure pels de la dreta.

Si no hagués existit la Masoneria a Espanya el nombre d'assassinats comesos pels rojos durant la guerra civil hauria estat molt inferior a la xifra actual. Per als que conequina la història de la revolució això és una veritat indiscutible. Si la justícia hagués de prendre com a termes de judici la responsabilitat _____ i el nombre de víctimes tots els masons d'Espanya podrien afuse llats, sense esdrúpol i, fent-ho així, la Masoneria encara quedaria en tente. Però admetent que a la Masoneria, com a tot arreu, hi ha un gran nombre _____

Dintre la Falange hi ha una gran massa que en matèria religiosa és encara molt més esquerrana que en matèria social.

Tot sembla que es conjuri per a demostrar que els pobres no tenen defensa en els partits de dreta.

En tornant de l'estranger, quasi al cap d'un any d'acabada la guerra, costato que tots els partits polítics són dispersats, però que n'hi ha dos, més antics que tots, que són més vius que mai. Aquests dos partits són el militarisme i l'antimilitarisme. Els trobem tan vius i tan apassionats, tan ben assentats l'un i l'altre sobre una gran base de tradició que arribem a creure que les partits dispersats, exceptuant petites minories, es podrien d'aquestes dues ideologies i n'eren una figura més o menys disfressada.

Ptser enlloc del món només a Espanya es dona aquell tipus de catòlic que "és més catòlic que el Papa".

Quan les dretes espanyoles parlen d'un "poder fort" volen dir un règim basat en la forçz de les baionetes. Són minoria els que pensen que només mereixeria el nom de poder fort el que sense pactar amb la revolució, conciliés i sumés tots els matisos de pensament del país i tots els interessos conciliables.

Hi ha una frase feta que diu: "Espanya és un país de toros".

No jutgeu, us ho prego, tan lleugerament el país i els toros.

No hi ha , que jo sàpiga, cap país d'Europa que tingui com a espectacle un joc en el qual els homes es jiquen la vida.

És quasi misteriós que la senyora República tingui aquesta dèria de sortir al balcó per a ensenyar les vergonyes.

No negaré que pot haver-hi republicans molt dignes, però a Espanya, no sabem per quin misteri, proclamar la República equival a destapar les clavegueres.

De la victòria política i militar obtinguda sobre les esquerres en la revolució d'octubre de 1934 molts païssos n'haurien viscut molts anys.

Totes les guerres civils espanyoles, encara que les dirigís i guanyés el cardenal de Toledo, faran sempre el joc de l'anti-Espanya. I a l'hora de la liquidació i de passar comptes constatarem^{m1} que la religió n'és la primera víctima. Recordeu la dita: "a cada bugada es perd un llençol".

Cal distingir entre els masons i els homes de mentalitat masònica.
~~XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX~~ Les dretes n'eren plenes d'homes de mentalitat
masònica. També n'hi havia i eren nombrosíssims els homes de
mentalitat masònica, que per conveniència no eren de cap partit. La
gent de mentalitat masònica és perillosíssima perquè parla el llenguatge
d'un liberal, que sospitós seductor i aparentment ple d'humanitat i de
bon sentit. Aquesta gent, tant si eren de dreta, com si no eren inscrits
a cap partit, eren l'atmosfera de l'esquerra, el principal vehicle de
contagi. No creguessiu pas que després de la guerra civil aquesta
gent hagi desaparegut. Al contrari: justament tenen molta pressa a
definir-se, a ficar-se a tot arreu. És fàcil enganyar-se amb aquests
homes, però no en dubteu, son les esquerres de demà. Perseguir-los
seria un error. És millor aprendre a conèixer-los.

El dia que en nom de la llibertat de pensament la Masoneria torni a ésser tolerada a Espanya la revolució haurà donat un pas gegantès.

Aleshores serà prudent tenir sempre el passaport a punt.

He medita en consciència si una repressió contra la Masoneria podria ésser injusta. M'havia fet ~~xx~~ impressió l'argument de molts catòlics suïssos durant el plebiscit contra la Masoneria. Aquest argument té en compte que una acció contra la masoneria, aprofitant una situació de dretes, podria tenir un contracop un altre dia. Si els perseguim perquè són masons -diu aquest argument- un dia ens perseguiran perquè som catòlics. Si avui els tanquem les lògies, demà ens poden tancar les esglésies catòliques, sobretot en els cantons protestants.

Però ben examinat el cas. l'argument no funciona a Espanya perquè la Masoneria suïssa no té pas la violència que té la masoneria a Espanya. La persecució a la Masoneria espanyola ha de basar-se en el fet dels crims de tota la seva història. Si davant d'una persecució per les idees podriem vacil·lar, és impossible dubtar davant del crim i dels criminals.

No cal perseguir la Masoneria des d'un pla ideològic. A Espanya seria fer-lò massa honor. Seria injust. A Espanya, la Masoneria ha de ser considerada com la màfia siciliana. Al costat de la Masoneria espanyola el bandolerisme corse és una associació esportiva.